

Hvort sem leiðin þín liggur

Hvort sem leiðin þín liggur
um lönd eða höf,
gefðu sérhverjum sumar
og sólskin að gjöf.
Klappa blíðlega á barnskoll
og brostu þeim mót,
sem að harnana hylja
við hjarta síns rót.

Það er samhygðar sólskin,
sem sæld veitir mest,
það er lang-fagrastr lífið
og lífsyndið bezt.
Sérhvert sann-kærleiks atlot
og sann-ástarhót
er vort eilífa lífið
og almeina bót.

Hvert sem leiðin þín liggur
 þá líttu þar hýr—
 þar sem sárdöpur sorgin
 í sinninu hýr.
 Sérhvert hugtak og handtak
 sé hlýlegt og þýtt,
 sérhvert orðtak og andtak
 sé ástlegt og blítt.

Það er margt sem að mæðir
 þá mótlætis sál,
 sem alt finst sér ögrí
 sem óslíðrað stál.
 Hér er heimsauðn svo helköld
 sem hafissins gljá
 þeim, sem alls lausir æðrast
 og engin ráð sjá.

Hvert sem leiðin þín liggur,
 þá legðu þeim ráð,
 sem að dauðvona dreymir
 um drottins síns náð;
 gef þeim dug þinn og djörfung
 að dafna sinn þrótt;
 gef þeim söng þinnar sálar
 að syngja burt nótt.

Sérhvert vinarorð vermir
 sem vorsólarljós;
 sérhver greiði og góðvild
 er gæfumar rós. —
 Hvort sem leiðin þín liggur
 um lönd eða höf,
 gefðu sérhverjum sólskin
 og sumar að gjöf.

TRÚARBRÖGÐ FRAMTÍÐARINNAR

EFTIR CHARLES W. ELIOT

Framhald

Eftir að hafa virt fyrir oss hvað trúarbrögð framtíðarinnar munu ekki verða, látum oss fluga hvaða jákvæð atríði mun verða að finna í þeim.

Hin nýja guðshugmynd mun verða það sem einkennir þau mest. Þessi hugsjón mun fela í sér Jahve Gyðinganna, alheims föður kristinna manna, hið alstaðar nálæga og sívaranlega afl nútíðar edlisfræðinganna og hina líffræðislegu hugmynd um lífsall. Hinn óendanlegi andi er alstaðar í heiminum, alveg eins og andi mannsins er alstaðar í líkama hans, og starfar, með meðvitund eða meðvitundarlaust, í hverju ódeili hans. Tuttugasta öldin mun bókstaflega og skilyrdalaust viðurkenna staðhæfingu Páls: „Í honum lífum hrærumst og erum vér,“ og guð er sú lífsuppspretta eða óaflátanlegi innblástur. Hin nýja trú er þess vegna algerð eingyðistrú, hennar guð er hinn eini ótakmarkaði kraftur; en þessi guð er ekki fjarlægur, heldur í öllu, og sérstaklega í hverri lífandi veru. Guð er svo algerlega í öllum hlutum, dauðum og lífandi, að engin meðalganga er nauðsynleg á milli hans og hins smæsta í tilveruni. Í siðferðiseiginleikum sínum er hann fyrir hvern mann óendanleg margföldun allra hinna göfugustu, hjartnæmustu og voldugustu eiginleika sem hann hefir séð eða getað hugsað sér í fari nokkurs manns. Í þessum skilningi býr hver maður sér til mynd af guði. Hver öld, lítt síðud eða síðud, sæl eða vansæl, í framför eða afturför, býr sér til sína eigin guðshugmynd innan takmarka sinnar eigin reynzlu og hugmynda. Í þessum skilningi-einnig verður mannúðleg trú að bíða mannúðlegrar kynslóðar. Aðalatríði hinnar nýju trúar verða þess vegna mannúðleg og háleit guðshugmynd, í fullu samræmi við það sem nítjándi öldin hefir leitt í ljós viðvíkjandi mannum og

náttúrunni, og allar hinar beztu og fegurstu kenningar, sem vér höfum fengið frá liðnum öldum.

Hin vísindalega kenning um einn, alstaðar nálægan, eilífan kraft, sem skapar og lífgar alla tilveruna á hverju augnabliki og á hverjum stað í hinum óendanlega geimi, er algerlega ósamrýmanleg við þá tvöföldu skoðun, sem setur anda á móti efni, gott á móti illu, vonsku mannsins á móti réttlæti guðs og Satan á móti Kristi. Kenningin um alvitran guð er einnig ósamrýmanleg við þá skoðun, að hann hafi einusinni sett heiminn í hreyfingu og síðan dregið sig í hlé, en látið heiminn halda áfram sankvæmt náttúrulögum er, komu í hans stað. Ef guð er alstaðar í tilverunni þá geta engar lægri orsakir átt sér stað í heimi efnisins eða andans. Hin nýja trú hafnar algerlega þeirri skoðun, að maðurinn eigi ekki heimkynni í heiminum, eða að guð sé utan við hann; hún hafnar einnig þeirri skoðun að maðurinn sé fallin vera, syndum spilt og eðlilega á niðurlægingar vegi; og hún hafnar ákveðið þessum gömlu trúarskoðunum, vegna þess að þær eru ósamrýmanlegar við mannúðlega, upplýsta og háleita guðshugmynd.

Ef maðurinn nú finnur guð í gegnum sjálfsmeðvitund, eða með öðrum orðum, ef guð opinberast í sálum manna, þá hefir mannkynið komist til þekkingar á guði í gegnum þekking á sjálfu sér; og hin bezta þekking á guði fæst með því að þekkja hina beztu af mannkyninu. Mennt hafa altaf hugsað sér manninn gæddan sál, sem er líkamaum fráskilin, þó alstaðar í honum. Enginn maður vill takmarka tilveru sína við líkama sinn, heldur, þvert á móti trúir hver og einn, og allir menn hafa trúað, að í manni- um sé lifandi, stjórnandi, sérkennileg, andleg vera, eða sál, sem er hann sjálfur. Þessi sál, sljó eða gáfuð, smá eða stór, hrein eða óhrein, horfir úr augunum, hljómar í röddinni, og kemur í ljós í látbragði og háttum hvers einstaklings. Hún er eitthvað, sem er alveg eins virkilegt og líkaminn, og sérkennilegri en hann. Hún gefur hverjum áhrifamiklum manni mestan hluta afis hans; hún er það sem vér nefnum persónuleika. Þessi andi eða sál er þýðingarmesti hluti hvers manns; það er og hefur altaf verið viðurkennt. Hún getur notað heilbrigðan líkama á áhrifameiri

hátt en óheilbrigðan, en hún getur gert undur með ófullkomnum líkama. Á hinni geigvænlegu ósigurstund er það mannssálin sem safnar saman hinum flýjandi her. Hún horfir út úr hinum tindrandi augum og talar í hinum snjalla rómi; en hróp hennar er til annara sálna, ekki til annara líkama. Mitt í hræðilegum slysum af nátturunnar völdum, jarðskjálftum, æðandi stormum, eldsvoðum, eldgosum, þegar mannanna mestu verk eyðileggjast, mörg þúsund líf farast, alt í einu, á hræðilegan hátt, þá eru það ekki nokkrir sérlega vel dugandi mannlegir líkamar sem sefa hina eftir lifandi, koma á reglu og sameina kraftana til að bjarga og hjálpa,—það eru nokkrar stórar sálir. Hinir leiðandi menn og konur, í hvaða samfélagi sem er, hvort heldur það er ósiðað eða mentað, eru þeir, sem mesta einstaklings yfirburði hafa -- og einstaklings yfirburðirnir eru fyrst og fremst andlegir, aðeins í síðara lagi líkamlegir. Í trúarbrögðum framtíðarinnar mun eðlilega verða kannast við þessi einföldu og auðsæu sannindi, og þar af leiðandi mun lotning verða borin fyrir öllum réttlátum og kærleiksríkum mönnum, er á liðnum tímum hafa sýnt í breitni sinni manngæsku og góðvilja til annara, og aukið skilning samtíðarmanna sinna á því. Þau verða allra heilagra trúarbrögð. Þau munu geyma allar minningar um ágæti og dygðir mannanna. Þau munu minnast með lotningu brautryðjenda, kennara, píslarvotta og postula frelsisins, hreinleikans og réttlætisins. Þau munu virða og hafa í heiðri alla mikla og góða menn og finna í þeim, í takmörkuðum skilningi, sömu eiginleika og þá sem þeir dýrka í guði. Með því að kannast við einstaklings viljakraft, í hverjum miklum og góðum manni, sem er kjarni persónuleikans, munu þau eðlilega og óhjákvæmilega tileinka guði samskonar einstaklings viljakraft, kjarna hans ótakmarkaða persónuleika. Í þessari óbrotnu og eðlilegu trú verður ekkert rúm fyrir flókna frumspeki (metaphysics), eða töfra—helgisiði, því síður fyrir myrkar kenningar, afleiðingar af samkomulagi á róstusömum þingum. Hún verður mannleg, en hvernig getur skoðun mannsins á persónuleika guðs verið annað? Hinn takmarkaði mannsandi getur aðeins hugsað um og lýst hinu ótakmarkaða í líkingum og samanburði; en það er góð aðferð. Hin

nýja trú mun veita þrek og leiðbeina mönnum og konum yfirleitt, sem lifa samkvæmt trúarskoðunum, sem eru bein afleiðing af þeirra eigin eftirtekt og reynzlu af ljúfmensku, samhygd, trausti og háttflegri gleði. Hún verður kærkomin mönnum og konum, sem bera í brjósti og sýna óþrjótandi góðvilja til allra. Þeir hinir sömu eru *gott* fólk. Þeir *eru hinir einu* fullkomlega síðuðu menn.

Á liðnum tímum hefir trúin gefið hinum ohamingju-sömu, sjúku og undirokuðu jarðarinnar von um bætur í framtíðinni. Þegar dauðinn hefir slitið bönd vináttu og ástar, þá hefir trúinn gefið von um tafarlausa og eilífa sælu fyrir hina burtförnu, og lofað endurfundum í öðrum, betri heimi. Sum hin eldri trúarbrögð hafa gefið sálum, sem lifað hafa í ófullkomnun, veikum og liðandi líkómum, vonir um lausn í dauðanum—Í stuttu máli: fyrir núverandi mannlegt böll hversu óbærilegt sem það er, hafa hin viðteknu trúarbrögð boðið annaðhvort annað líf, að líkindum eilíft og mjög sæluríkt, eða að minsta kosti frið, hvíld og meðvitundarleysi. Getur trú framtíðarinnar lofað þess háttar bótum fyrir böll heimsins, fremur en hún getur lofað yfirnáttúrlegri hjálp á móti yfirvofandi hættu? Hiklaust svar við þessari spurningu felur í sér þá staðhæfingu, að í trú framtíðarinnar á ekkert yfirnáttúrlegt sér stað. Þetta þýðir ekki að lífið verði rúið af öllu sem er dularfult og vekur undrun, né að svið náttúru, laganna muni hafa verið fastákeðið, heldur trú, sem eins og alt annað, verður að samrýmast náttúrulögunum, að svo miklu leyti sem svið þeirra laga hefir verið ákveðið. Í þessum skilningi verður trú framtíðarinnar náttúrleg trú. Henni samkvæmt mun ekkert verða treyst á töfra af nokkurri tegund, eða kraftaverk eða yfirráð yfir, eða undantekningar frá lögum náttúrunnar. Engir töfrasiðir verða viðhafðir, engar leyniathafnir notaðar, engum óeðlilegum afskiftum yfirnáttúrlegra afla verður vænst eftir, og engar yfirnáttúrlegar gáfur verða viðurkendar á valdi nokkursmanns, hvort sem þær eru iðkaðar af vissum flokkum manna eða ættum. Sakramenti þessarar trúar verða ekki eftirgjöf náttúrulaganna fyrir kraftaverkum, heldur sjáanleg einkenni náttúrlegra andlegra náðargjafa, eða eðlilegar

helgaðar venjur. Hún varðveitir máské sögulega helgisíði og venjur, sem á liðnum tímum hafa verið merki um eftirvænting töfra og kraftaverka áhrifa, en náttúrleg útskýring þessara helgisíða og venja verður látin nægja. Prestar þessarar trúar verða menn, sem hafa sérstakan áhuga fyrir trúarlegum hugsunum og óvenjulega hæfileika til að ræða um trúarleg efni, og þekkja vel hinar betri aðferðir til að bæta félagskap og atvinnulegar kringumstæður manna. Það mun altaf verða þörf fyrir slíka opinbera kennara og andlega leiðtoga, boðskapsflytjendur og spámenn. Þess ber samt sem áður að gæta, að mörg atvik og viðburðir, sem áður voru álitnir yfirnáttúrlegir, eru nú vegna vaxandi þekkingar skoðaðar sem algerlega náttúrlegir. Takmörkin á milli þess sem er álitid náttúrlegt og þess sem er álitid yfirnáttúrlegt eru þess vegna ekki ákveðin, heldur breytingum undirorpin.

Það er þess vegna auðsætt að hinir algerlega náttúrlegu eiginleikar framtíðar trúarinnar útiloka mikið af hinni trúarbragðalegu umbun og huggun liðinna tíma. Hermenn tuttugustu aldarinnar geta ekki sagt, um leið og þeir ganga út í orustu, eins og Múhamedstrúar hermenn á tíundu öld: "Ef vér föllum í dag, þá hittumst vér aftur í Paradís í kveld." Jafnvel nú getur maðurinn sem missir barn sitt, eða maðurinn sem missir konu sína, í sjúkdómi, sem möglegt er að afstýra, ekki sagt blátt áfram: "Það er guðs vilji! Barninu – eða konunni – líður betur á himni en jörðu. Eg sleppi öllu tilkalli til þess, sem ég elskaði, og sem hefir farið til betri heims." Hin nýja trú mun ekki reyna að setta menn við böll nútímans með lofordum um framtíðarsælu fyrir þá eða aðra. Þau loford hafa gert afar mikið tjón í heiminum með því að koma mönnum til að bera með þolinmæði þjáningar og missir, sem þeir hefðu getað barist óaflátanlega á móti. Þessi áhrif af lofordunum um endurgjald, sem kyrkjurnar hafa gefið, hafa tafið fyrir að mestur hluti mannkynsins öðlaðist rétt frelsi.

Trú framtíðarinnar mun taka aðra afstöðu gagnvart hinu illa, nefnilega þá, að standa á móti og koma í veg fyrir. Bretagne sjómaðurinn, sem hafði fengið blóðeitrun í handlegginn af óhreinum öngli, sem hafði stungist í fingur hans, fór og gerði heitfórnu

við Maríu altari og bað um lækningu. Verkamaðurinn, sem nú á dögum sker sig eða meiðir á óhreinu verkfæri, fer til læknis sem leggur rotverjandi umbúdir við sárið og kemur í veg fyrir eitrunina. Læknirinn er einn af prestum hinnar nýju trúar. Þegar íbúar óþverrastrætanna í stórborgunum þjást af hinum alþektu meinum, er orsakast af ónógu húsnæði, illu viðurværi og leiðinlegri vinnu, þá berjast hinir sanntrúuðu nútímans á móti orsökum þessarar eyndar með því að koma á almennum badstöðum, leikvöllum, breiðari og hreinni strætum, betri húsa- kynnum og áhrifameiri skólum,—í einu orði: þeir ráðast á orsakir hinna líkamlegu og siðferðislegu meina. Hin nýja trú getur ekki gefið hina gömlu huggun, en hún getur dregið úr þörfinni fyrir huggun og fækkað tilfellunum, þar sem hennar þarf með.

Ennfremur hefir breyting átt sér stað í trúarskoðununum viðvíkjandi sársauka í mannlífínu. Sársaukinn var vanalega skoðaður sem hegning fyrir syndir, eða sem meðal til siðferðis- legrar betrunar, eða sem friðþæging, annaðhvort fyrir aðra eða bein. Trú tuttugustu aldarinnar, hefir í þessu tilliti farið smáb- atnandi á síðari hluta níttjándu aldarinnar, og henni samkvæmt skodast sársauki mannanna sem böll er á að bætast og afstýrast á þann skjótasta hátt, sem unt er, og með öllum þeim meðölum, sem fánleg eru, líkamlegum, andlegum eða siðferðislegum. Það er framfær líffræðinnar og efnafræðinnar að þakka að til- tölulega lítið er til af líkamlegum sársauka nú á dögum, sem ekki verður komið í veg fyrir eða læknaður. Uppgötvun svefn- lyfja hefir gert skodanina um að sársauki mannanna hér í heimi sé friðþægjandi eða hegning hlægilega. Hin yngri kynslóð hlustar með vantrúarlegu brosi á mótbáru þær sem nokkrir guðfræðingar skozk-presbýteriönsku kyrkjunnar komu fram með fyrir rúnum sextíu árum á móti notkun klóróforms við barns- burð, nefnilega að læknarnir væru að koma í veg fyrir að bölvun, sem guð almáttugur hefir á lagt, næði að hafa sinn rétta tilgang.

Samskonar breyting á sér stað með tilliti til hugmyndarinnar um guðlegt réttlæti. Hið illa í heiminum hefir verið skoðað sem hegning, er réttlátur guð legði á menn, sem hafa brotið lög

hans; og réttlæti guðs var fremst í hinum ímynduðu afskiftum hans af mannkyninu. Ungur kandidat, frá Andoverguðfræðiskóla, sagði mér einu sinni, að þegar hann hefði prédikað tvisvar eða þrisvar, sumar eitt, í ofurlítilli kyrkju á "Cape Cod" þá hefði einn af djáknum kyrkjunnar komið til sín eftir messu og sagt: "hvaða tilfinningagrautur er þetta, sem þeir kenna þér í Andover? Þú talar alltaf um kærleika guðs, við viljum heyra eitt-hvað um réttlæti hans." Framtíðar trúin mun ekki reyna að lýsa, eða jafnvel ímynda sér réttlæti guðs. Vér erum nú á dögum svo afar óánægðir með mannlegt réttlæti, þó það sé afleiðing margra alda reynzlu góðs og ílls í heiminum, að vér höfum nægar ástæður til að vantreysta hæfileikum mannsins til að ímynda sér réttlæti siðferðislega fullkominnar og ótakmarkaðrar tilveru. Mentuðu þjóðirnar víðurkenna nú þann sannleika að hegningar laganna ná vanalega ekki tilgangi sínum, eða orsaka verri rangindi og meira ílt en það sem hegna átti; svo að hegningarfræði, eða vísindi um hegningar ættu að vera mynduð. Það er mjög skamt síðan hin best mentuðu héruð hafa lært að fara með glæpatilhneigingar í unglingum. Í augum guðs hljóta allir menn að vera mjög ranglátir. Þar sem hugmyndir vorar um hvernig guð hugsar og starfar eru óhjákvæmilega byggðar á því bezta. sem maðurinn hefir afkastað í líka átt, getur hin nýja trú ekki þózt skilja réttlæti guðs, vegna þess að engin mannleg reynzla af opinberu réttlæti er hæf til að vera undirstaða réttrar hugmyndar um guð. Hin nýja trú mun mikla og lofa kærleika guðs og miskunn og mun ekki voga að staðhæfa hvers réttlæti guðs geti, eða geti ekki, krafist af honum sjálfum eða takmörkuðum tilverum, sem hann hefir skapað. Þetta verður einn hinn stærsti munur á trú framtíðarinnar og trú liðinna tíma. Kyrkjukristnin yfirleitt fyrirdæmði mestan hluta mannkynsins til eilífra kvala; að nokkru leiti vegna þess að leiðtogar kyrkjunnar héldu að þeir skildu til fulls réttlæti guðs, og að nokkru leyti vegna þess að algerð yfirráð frelsunarmeðalanna gáfu kyrkjunni heftandi vald yfir hinum djörfustu syndurum jafnt sem þeim ódjörfustu. Hin nýja trú mun ekki gera neinar slíkar kröfur, flytja neinar jafn ránglátar og hræðilegar kenningar.

Spyrjið þér hvaða huggun við mannlegu böli hin nýja trú hafi að bjóða? Eg svara, þá huggun, sem oft veitist þeim, er líður, með því að vera öðrum hjálplegri en hann var áður en hann varð fyrir þeim missi eða þeirri þjáning, sem hann þarf huggunar við; sú huggun að vera sjálfur vitrari og viðkvæmari en áður, og þarafleiðandi færari um að vera mannkyninu hjálplegur á sem beztan hátt; sú endurminningarhuggun, sem verndar hugljúfar minningar um persónuleika og líf, sem eru ekki lengur til hér, sem minnir á fögnuð og afrek persónanna á meðan þær lifðu, og geymir og margfaldar hin góðu áhrif, sem þær höfðu út frá sér. Þessi trú hefir, enfremur, enga tilhneigingu til að draga úr áhrifum hinna beztu mannlegra hugmynda um eðli hins takmarkalausanda í alheiminum, hvorki í þessum heimi eða nokkrum öðrum. Hún knýr lærisveina sína til að, trúa að eins og sá maður er beztur, sem mest elskar og þjónar öðrum, þannig muni og sál almennings finna mesta sælu og fullkomnun í því að elska alt og hjálpa öllu. Hún finnur í siðferðis sögu mannkynsins sannanir fyrir því að kærleiksrikur guð stjórnir heiminum. Traust á þessa æðstu stjórn er sönn huggun og hjálp í mörgum mannlegum þrautum og þjáningum. Samt sem áður þó kjarkur og þolgæði séu altaf addáanleg, þegar menn verða, að þola ílt, og yfirleitt sælli en ódjarfleg og óþolgóð breytni í þrautum og rangindum, verðum vér samt að viðurkenna, að þolinmæði og stöðuglyndi er ekki huggun, og að það er til margur líkamlegur og andlegur hæfileikaskortur og mörg mein, sem engin bót verður ráðin á í bókstaflegum skilningi. Mannleg þekking getur dregið úr og mildað sum þeirra, mannleg samhygð og góðsemi getur gert þau þolanlegri, en hvorki trú né heim-speki hefir nokkra algerða bót á þeim að bjóða, né hefir nokkur tíma haft.

Með því þannig að lýsa huggun þeirri, sem þessi trú hefir að bjóða við sorg og böli mannanna hefir aðal-hvötum hennar verið lýst. Þær eru einmitt hinar sömu og þær sem Jesús sagði að hefðu öll boðorðin að geyma, kærleikur til guðs og bróðurlegur kærleikur til mannanna. Hún mun kenna almennan góðvilja, sem knýr menn til að gera skyldu sína, og um leið eykur ham-

ingju þeirra. Fylgjendur hjálpanði og aðstoðandi trúar munu altaf spyrja hvað þeir geti lagt af mörkum til hinnar almennu velferðar; en hið þýðingarmesta gagn, sem þeir vinna hlýtur altafað verða vöxtur góðviljans á meðal manna. Eitt af hinum verstu langvarandi meinum manna er það að vinna fyrir daglegu brauði án nokkurs áhuga fyair starfinu, og með illvilja til stofnana þeirra eða manna, sem vinnuna veita. Verk heimsins verður að vinnast; og hin stærsta spurning er, á það að gerast á hamingjusaman eða óhamingjusaman hátt? Mikið af því er gert nú á dögum á óhamingjusaman hátt. Hin nýja trú mun hjálpa afarmikið til að eyða þessum ókjörum af ónauðsynlegu böli, og mun gera það aðallega með því að efla góðvilja á meðal manna.

Framhald

BRÉF FRÁ HENRIK IBSEN

R. PÉTURSSON

Á þessu ári hafa verið gefin út í enskri þýðingu nokkur bréf og ræðubrot eftir skáldið Henrik Ibsen. Þýðandinn er Norðmaður Arne Kildal, einn af bókavörðum Alþingissafnsins í Washington, í Bandaríkjunum (Library of Congress). Aðeins 500 eintök eru prentuð af bókinni, er kallast "Speeches and New Letters of Henrik Ibsen." Útgefandi er Richard G. Badger, Boston, 1910.

Ræðurnar eru við ýmis hátíðleg tækifæri, einsog "afhjúpun minnisvarða P. A. Munch's í Rómaborg 12. Júní 1865", árið eftir Prússastríð Dana. Tekur ræðumaður þar ofan í við hina "afskiftalausn samhyggð" og miður drengilegu, Norðurlanda við Danmörku er setið gátu hjá og horft á þann ójafna leik.

Bréfin eru flest öll frá árum Ibsens erlendis, dagsett í Dresden, Rómaborg, Munchen og Amalfi, til þeirra Jónasar Lie,

Julíus Hoffory (kennara við Berlina- háskóla) og Björnstjerne Björnson. Fylgir eitt í lauslegri þýðingu- 8 bréfið í bókinni— er það til Björnson um fánamál þeirra Norðmannanna á þeim árum

Ofan að 1844, eftir sameininguna við Svíþjóð urðu Norðmenn að bera sænska fánann á herskipum sínum, hermannaskálum, tollhúsum og öðrum ríkisstofnum. Var fjölda þjóðarinnar það mikið óánægjuefni að jafnvel verzlunarskipin, máttu ekki bera þjóðarfánann nema í smáferðum.

Til þess að ráða bót á þessari óánægju, úrskurðaði Óskar I að hvert ríkið út af fyrir sig skyldi hafa sinn fána, en á þá skyldi sett „sambands merkið“ í efra hornið stangar megin. tvöfaldur kross er þar einkunnar liti beggja ríkjanna (gult, rautt, hvítt og blátt). Tilslökun þessi nægði þó Norðmönnum ekki lengi og 1879 var því aftur hreift, að fá sambands merkið burtumíð af verzlunarfánanum. Eftir þrí-ítrekaða samþykkt Stórþingsins gekk það í lög 1898 án þess þó að öðlast samþykki konungs (Oskars II). Björnson léði fánamáli þessu ótrautt fylgi, frá því það kom til í seinna skiftið og vildi fá Ibsen til þess sama. Í tilefni af því, skrifaði hann honum og mæltist til að hann væri með í að mótmæla fánanum einsog stæði. Fáleikar höfðu verið með þeim þá um tíma, útaf ýmsum landsmálum. Var Björnson stækur meðhaldsmaður hins svonefnda „frjálslynda flokks“ er Ibsen taldi bæði hlutdrægan smásálarlegan og þröngsýnan í öllu er snerti andlega framför.

Í svari Ibsens er ýmislegt er vel mætti takast til íhugunar. af Íslendingum eins og Norðmönnum, nú engu síður en 1879, þó liðin séu 30 ár.

AMALFI, 12. Júlí, 1879

••Björnstjerne Björnson:

Það var mikil ánægja að fá bréf frá þér, þó enn meiri hefði ánægjan orðið, ef eg hefði fundið, að eg hefði getað orðið þér samdóma um bréfsfnið. En það er ekki. Eg hlýt að vera ósamdóma aðalefni uppástúngunnar viðvíkjandi fánanum og skal eg í stuttu máli gjöra grein fyrir því.

Í fyrsta lagi, álít eg, að mótnæla hefði átt "sambandsmerkinu" þegar gjört var ráð fyrir að setja það þar, eða þá alls ekki síðar. En nú er merkið eitt sinni orðið og ætti því að sitja. Því ekki getið þér slitið burtu meðvitundina um sambandið úr hugum vorum; hvaða þörf getur þá verið á því að taka burtu merkið úr fánanum? Það, að það sé merki um ósjálfstæði fæ eg ekki skilið. Sænski fáninn ber sama merki. Það sýnir að vér erum ekki fremur háðir Svíum, en þeir eru oss. Þess utan legg eg lítið upp úr táknum og líkingum. Tákn og líkingar eru alstaðar orðin á eftir tímanum, nema í Noregi. Þar efra er fólk í svo miklu annríki með tákn og tilgátur og hugar-smíðar, að virkileg framför kemst ekki að. Og svo er það vissuleg manndóms glötun að vera altaf fastur með hugann við ónytju efni.

En aðal ástæðan að eg er ekki samþykkur því að þessi tilraun sé gjörð er þá þessi, að eg skoða það vera synd móti þjóðvorri að gjöra það að brennandi kappsmálum sem ekki er það. Meira en *eitt* logandi velferðarmál í senn, getur aldrei orðið virkilega sótt meðal nokkurrar þjóðar; ef þau eru fleiri, draga þau eðlilega hvort úr öðru, dreifa áhuganum. En nú er allreiðu eitt mál er vera ætti brennandi kappsmál hjá oss, en—sem eg því miður verð að játa—virðist ekki vera það. Vér höfum meðferðis eitt einasta mál, er að minni hyggju er þess vert að berjast fyrir, en það er að koma á, alþýðu mentun er fullnægji kröfum nútímans. Þetta mál felur í sér öll önnur mál, og hafist það ekki í gegn, mætti allt annað einsvel eiga sig. Það er alveg ónauðsynlegt fyrir stjórnmalagarpa vora að fá þjóðfélaginu fleiri sjálfréttindi meðan þeir ekki geta lagt einstaklingunum til frelsi. Það er sagt að Noregur sé frjálst og óháð ríki, en eg met ekki svo mikils það frelsi og það sjálfstæði eins lengi og eg veit að einstaklingarnir eru hvorki frjálsir né sjálfstæðir. Og það eru þeir ekki vor á meðal. Það er ekki til í öllum heila Noregi tuttugu og fimm frjálsar og óháðar verur. Það er lífs ómögulegt fyrir þær að vera til. Eg hefi reynt að kynna mér mentamálin,—skólana, skýrslurnar, fræðigreinar, o.s.frv. og það er afskaplegt, að sjá, hversu náms tímunum er

eytt, einkum í neðri bekkjum alþýðuskólans, í eldgamla gyðinglega goðafræði, hjátrúar sögu og miðalda afskræmi siðfræðinnar, er í sinni upprunalegu mynd var eflaust sú fegursta er nokkru sinni hefir verið kend.

Þarna er staðurinn—og það ættum vér að heimta hver og einn—þar sem “hreina flaggið” ætti að vera dregið á stöng. Látið sambands merkið vera, en takið múnkhettu merkið af sálunum; takið burtu merki þröngsýnisins, smásálarskaparins þöngul-haussins, hjátrúna á vald sem ekkert er til—svo einstaklingarnir komi til að sigla undir sínu eigin flaggi. Það er hvorki “hreint” né þeirra eigið flagg sem þeir sigla nú undir. En þetta eru virkileg efni, og það er ervitt fyrir þau að vekja nokkurn áhuga á meðal vor í Noregi. Mentunarástand vort er ekki komið svo langt. Af sömu ástæðu eru stjórnmal vor enn einsog vér sætum á ráðstefnu en ekki löggjafar þingi. Vér þrætumst á um stefnur og tilgang. Önnur lönd eru fyrir afarlöngu búinn að skilja sína stefnu og tilgang og keppast nú við að koma þeim fram í verklegum efnunum. Þegar nýtt viðfangsefni ber oss að höndum, í stað þess að taka því með sjálfstrausti og stillingu lendir allt í fumi og felmtri. Það er lýðmentunin sem búinn er að sturla norræna alþýðu. Þetta sýndi sig bezt í fána málinu, og það á báðar síður. Sjómennirnir, vafalaust, þrátt fyrir allt, sýndu þar skarpastann skilning; og það er eðlilegt, iðn þeirra er þess eðlis, hún ber með sér meiri menningu. En þegar Fjallabændur úr fjarlægustu dölum, í ávörpum og orðum telja sér lífsnauðsynlegt að sambands merkið sé tekið burt af fánanum, þá er það fyrirsjáanlegt að það getur ekki annað verið en argasta húmbúg. Því ef ekki er þörf á að leysa úr áþján sitt eigið manngildi, þá getur síður verið þörf á að leysa úr áþján jafn óvirkilegan hlut sem félagsmerkið.

En eg verð að láta þetta, frá minni hlið, nægja um þetta mál. Mér er alveg ómögulegt að samsinna það, og ómögulegt að samsinna með yður, að, vér skáldin séum sérstaklega kölluð til þess að ljá þessu máli fylgi. Eg fæ ekki séð að það sé í vorum verkahring að taka í umsjá vora, frjálsræði og sjálfstæði ríkisins, heldur að leitast við að vekja einstaklinginn til frelsis og

sjálfstæðis, eins marga og auðið er. Stjórnmal, eftir því sem eg fæ séð, er ekki þjóðar vorrar stærstu og nauðsynlegustu mal; og má ennfremur vera að þau hafi öllu meira vald yfir hugum manna nú en æskilegt væri, er þörfin er athuguð, að drepa einstaklingana úr dróma. Noregur er nægilega frjáls og óháður, en mikið vantar á, að vér fáum sagt það sama um norræna menn og norrænar konur.

Með kærri kveðju til yðar og yðvarra.

HENRIK IBSEN"

HAMINGJA

Sá óverðskulduð brigsl mér jafnast ber,
sem básúnar það hæst, að flýi eg sig,—
því morgun hvern við húsdyr hans eg er
og hrópa: "Rís upp,—eg skal leiða þig.

Já, leiða þig,—en þá eg kosti set,
að þú ei blindur fylgir nokkurs raust.
Nei, eigin styrkleik öðru framar met,
á "æðri forsjón" bygg ei von né traust.

Svo hræslegt úrkast aldrei borið var,—
ef aðeins sagði: eg get, eg vil, eg skal!—
sem ei að lokum sjóð úr bítum bar
af birgðum þeim, er nægtaguðinn fal.

Hrek blindar vofur dapra drauma á bug,
því drauga skapar sjúkur heili og vit.
Lát barnsins gleði, þroskans hyggni og hug
þitt hugmark vera gegnum önn og strit.

Og gráttu ei þó gæfu er tíminn fal,—
lát gróa í friði öll þín leyndu sár.—
Að kvöldi eg brenni vona þinna val,
en vek þér nýjar sérhvert morgunsár.

VIÐAR

KAREN

SMÁSAGA EFTIR ALEXANDER L. KIELLAND

Það var einu sinni stúlka í Krarúps veitikrá, sem hét Karen. Hún stóð ein gestunum fyrir beina; því kona veitingamannsins var næstum altaf að leita að lyklunum sínum. Og það komu margir í veitikrá Krarúps;—bæði menn úr grendinni, sem á haustin, þegar kvöldin tók að lengja, söfnuðust saman í drykkjustofunni og drukku kaffipúns, svona rétt út í bláinn, án nokkurs ákveðins tilgangs, og einnig ferðamenn, sem komu þrammandi inn, bláir og veðurbarðir, til að fá sér eitthvað volgt, er héldi í þeim lífinu til næstu krár.

En Karen gat þrátt fyrir það komið öllu af, og það þó hún færi hægt og virtist aldrei hafa hraðan á.

Hún var lítil og grönn og mjög ung, alvarleg og þegjandaleg, svo umferðasalarirnir höfðu ekkert gaman af henni. En siðprúðum mönnum, sem komu inn í alvarlegum erindum, og vildu fá kaffið fljótt og sjóðandi heitt, þótti því vænna um Karen. Og þegar hún smeygði sér á milli gestanna, með bakkann sinn, viku hinir þunglamalegu vaðmálsklæddu menn til hliðar óvenjulega fljótt, það var rýmt til fyrir henni, og samtalið hætti augnablik, allir hlutu að líta á eftir henni, hún var svo lagleg.

Karen hafði ein af þessum stóru, gráu augum, sem í einu virðast sjá og sjá langt—langt framhjá; og augabrýrnar voru háar og bogadregnar eins og í undrun.

Þess vegna héldu ókunnugir að hún skildi ekki rétt um hvað þeir voru að biðja. En hún skildi vel og skjátlaðist ekki. Það var bara eitthvað undarlegt við hana—eins og hún horfði langt í burt eftir einhverju—eða hlustaði—eða biði—eða dreymdi.

Vindurinn kom að vestan yfir lágur sléttur. Hann hafði velt þungum öldum yfir Vesturhafid; saltur og blautur af

froðu og ýringi hafði hann kastað sér yfir ströndina. En í háu sandhólunum, með langa marhálminum, varð hann þur, fylltist af sandi og þreyttist, svo þegar hann kom til veitíkrár Krarúps gat hann aðeins opnað dyrnar á ferðamanna hesthúsinu.

En þær opnuðust samt, og vindurinn fylti hesthúsgímaldið og þrengdi sér inn að eldhúsdyrnum, sem voru opnar í hálfu gátt. Og loksins þrýsti hann svo á að dyrnar í hinum endanum á hesthúsinu hrukku líka upp; og nú fór vestanvindurinn sigri hrósandi þvert í gegnum, vingsaði til luktunum, sem héngu niður úr þakinu, tók húfuna af hestamanninum og þyrlaði henni út í myrkrið, feykti ábreiðunum fram yfir höfuðin á hestunum, blés hvítri hænu ofan af ránni niður í vatnstrogid. Og hann rak upp voðalegt gaul, og hestamaðurinn bölvaði, og hænsnin görguðu, og í eldhúsinu ætlaði allt að kafna í reyk, og hestarnir urðu órólegir og slóu steinana svo gneistar hrukku úr;—jafnvel andirnar, sem höfðu dregið sig saman við jöturnar, til að vera fyrstar að ná í kornið, sem niður færi, byrjuðu að garga, og vindurinn hvein með heljar háreisti, þar til tveir menn komu út úr drykkjustofunni, settu bakið við hurðirnar og ýttu þeim aftur, á meðan fuku neistarnir úr löngu tóbakspípunum í skeggið á þeim.

Eftir þessi afrek kastaði vindurinn sér niður í lyngið. hljóp eftir djúpu skurðunum og þreif duglega í póstvagninn, sem hann mætti hálfu mílu vegar frá kránni.

“Það eru þó mikils fjandans læti í honum altaf að komast til Krarúps krár,”—nöldraði Andrés ökumaður og lét smella í svipunni yfir sveittum hestunum.

Því það var víst í tuttugasta sinn sem pósturinn hafði opnað gluggann, til að hrópa eitthvað til hans. Fyrst var það vingsjárnlegt tilboð um kaffipúns í kránni; en smám saman varð vinskapurinn minni, glugginn opnaðist með skellum, og út komu nokkrar stuttar athugasemdir bæði um hestana og ökumanninn, sem Andrési gat engan vegin þótt vænt um að heyra.

Á meðan straukst vindurinn meðfram jörðinni og stundi svo lengi og kynlega í þurru lynginu. Tunglið var í fyllingu, en loftið var þykt, svo yfir öllu lá fólleitt næturskíma.

Á bak við krána lá dökkleit mómýri, með svörtum móbyrgjum og djúpum, hættulegum gryfjum. Og á milli lyngþúfnanna lá grasrönd í bugðum, líkt og vegur, en hún var ekki vegur, því hún endaði við mógryfju, sem var stærri og dýpri en allar hinar.

En í grassröndinni lá refurinn alveg flatur og beið, og hérinn hoppaði léttfatur yfir lyngið.

Það var auðvelt fyrir refinn að reikna út að hérinn mundi ekki taka löng stökk svo seint um kvöld. Hann lyfti varlega upp mjóa trýninu og hugsaði sig um; og um leið og hann læddist til baka með vindinum, til að finna hentugan stað, þaðan sem hann gæti séð hvar hérinn endaði stökkíð og legðist niður, velti hann fyrir sér með mestu ánægju hvernig refarnir verða stöðugt slungnari og slungnari, og hérarnir stöðugt heimskari og heimskari.

Inni í kránni var óvenjulega mikið að gera, því tveir umferðasalar höfðu beið um hérasteik; þar á ofan var veitingamaðurinn á uppboði í Histed, og maddaman var aldrei von að fást við annað en matreiðsluna. En nú vildi svo illa til að málafærslumaðurinn þurfti að finna veitingamanninn, og þar sem hann var ekki heima varð maddaman að taka á móti löngum skilaboðum og afar áriðandi bréfi, sem gerði hana aldeilis ruglaða.

Við ofninn stóð ókunnugur maður í olúfötum og beið eftir sóðavatnsflösku; tveir fiskikaupmenn höfðu þrisvar beið um koníak í kaffið; vinnumaðurinn stóð með tóma lukt og beið eftir ljósi; og langur og magur bóndi fylgdi Karen áhyggjufullur með augunum; hann átti að fá 63 auro til baka úr krónu.

En Karen gekk á milli án þess að flýta sér og án þess að ruglast hið minnsta. Það var ótrúlegt að hún gæti munað allt þetta. Stóru augun og undrandi augabryrnar voru eins og í ákafri eftirvæntingu; hún hélt litla fallega höfðinu beinu og kyrru—eins og til að trúfast ekki í öllu því sem hún þurfti að hugsa um. Blái hvergarnskjöllinn hennar var orðin of þröngur, svo að hálsbandið á honum gekk inn í hörundið á hálsinum fyrir neðan hársræturnar.

“Þessar sveitastúlkur eru svo hörundshvítar,” sagði annar fiskikaupmaðurinn; þeir voru ungir menn, og töluðu um Karen eins og þeir sem vit hafa á.

Við gluggann var maður, sem leit á klukkuna og sagði: “Pósturinn kemur snemma í kvöld.”

Það heyrðist skrölt á strætissteinunum fyrir utan; hesthúsdýrnar opnuðust, og vindurinn rykti aftur til öllum hurðum og blés reyknunum út úr ofninum.

Karen skauzt út í eldhúsið um leið og krárðýrnar voru opnaðar. Pósturinn gekk inn og bauð gott kvöld.

Hann var hár fallegur maður, með dökk augn, svart, hrokkið skegg og lítið hrokkinhært höfuð, Síða og íburðarmikla kápan úr skrautlegu rauðu klæði var prýdd með breiðum kraga úr hrokknu hundsskinni, sem féll út á axlirnar.

Alt ljósið frá tveimur lélegum steinolíulömpum, sem héngu yfir krárborðinu virtist leggjast ástúðlega yfir rauða litinn, sem stakk mjög í stúf við alt það gráa og svarta, sem var í herberginu. Og hái maðurinn með litla hrokkna höfuðið, breiða kragann og síðu þurpuralitu fellingarnar varð undursamlega fríður og skrautlegur, þar sem hann gekk í gegnum lága og sótuga stofuna.

Karen kom fljott inn úr eldhúsinu með bakkann í hendinni; hún beygði höfuðið, svo ekki var unt að sjá framan í hana, á meðan hún flýtti sér frá einum gesti til annars.

Hérasteikina setti hún fyrir framan fiskikaupmennina, síðan færði hún umferðasölunum, sem sátu innst í stofunni sódavatnsflösku. Þar næst fékk hún langa bóndanum tólgarkerti, og þegar hún kom aftur í ljós stakk hún 63 aurum í lófa ókunnuga mannsins við ofninn.

Veitingamanskonan var alveg utan við sig. Hún hafði reyndar fundið lyklana alt í einu, en strax á eftir hafði hún týnt bréfi málafærslumannsins, og nú var öll kráin í uppnámi, enginn hafði fengið það sem hann átti að fá, allir kölluðu hver í kapp við annan, umferðasalarnir hringdu borðklukkunni í sífellu, fiskikaupmennirnir hlógu sig máttlausa að héranum, sem lá útflattur á fatinu fyrir framan þá; maddaman danglaði á öxlina á langa

vandræðalega bóndanum með kertinu, hann skalf af hræðslu um 63 aurana sína. Og mitt í öllum þessum vandræðum hvarf Karen, og enginn vissi hvað af henni varð.

Andrés ökumaður sat uppi á vagnsætinu; drengur veitingamaunsins stóð tilbúinn að opna dyrnar; tveir ferðamenn, sem voru í vagninum voru orðnir óþolinmóðir, og hestarnir einnig—þó þeir ættu ekki von á neinu góðu— og vindurinn þaut hvínandi í gegnum hesthúsið.

Loksins kom pósturinn, sem þeir voru að bíða eftir. Hann bar kápuna sína á handlegnum þegar hann gekk að vagninum og afsakaði að þeir hefðu þurft að bíða. Ljósíð frá luktinni féll á andlit á honum, hann leit út eins og honum væri mjög heitt, og það sagði hann líka sjálfur brosandí um leið og hann fór í kápuna, og steig upp í sætið hjá ökumanninum.

Dyrnar opnuðust og póstvagninn skrölti af stað. Andrés lét hestana fara hægt, því nú þurfti hann ekki að flýta sér. Við og við gaut hann hornauga til póstsins við hliðina á sér; hann sat og horfði brosandí fram fyrir sig og lét vindinn leika í hárinu á sér; hann var farin að skilja.

Vindurinn fylgdi vagninum þar til vegurinn beygðist, kastaði sér síðan aftur yfir sléttuna og hvein og stundi svo lengi og kynlega í þurru lynginu. Refurinn lá og beið, alt var nákvæmlega útreiknað, hérinn hlaut bráðum að koma.

Inni í kránni var Karen loksins komin í ljós aftur, og alt komst smám saman í sitt rétta horf aftur. Bóndinn losnaði við kertíð og fékk aurana sína, og umferðasalarirnir höfðu ráðist á hærasteikina.

Maddaman volaði dálítið; en hún fann aldrei að við Karen; það var enginn manneskja til í heiminum, sem gat fundið að við Karen.

Stilt og án þess að flýta sér gekk hún aftur á milli gestanna, og rólega ánægjan, sem altaf fylgdi henni breiddi sig aftur yfir hlýja hálfdrömma stofuna. En fiskikaupmeimirnir, sem höfðu fengið sér nokkuð mikið af koníaki í kaffið, voru alveg hrifnir af henni. Hún var rjóð í kinnum og það vottaði fyrir brosi á

andlitum, og þegar hún öðru hvoru leit upp smaug tillitið í gegnum þá.

En þegar hún fann að þeir horfðu stöðugt á sig gekk hún inn þangað sem umferðasalarnir sátu og borðuðu, og fór að fægja skeiðar við veitingaborðið.

„Tókstu eftir póstinum?“ sagði annar umferðasalinn.

„Nei, ég rétt sá hann í svip; hann fór víst strax út aftur,“ sagði hinn, með munninn fullan af mat.

„Fjandi laglegur maður! Eg hef víst dansað í veizlunni hans.“

„Svo—er hann giftur?“

„Já reyndar!—Konan býr í Lemvig; þau eiga víst tvö börn. Hún var dóttir veitingamannsins í Úlstrúp, og ég kom þangað einmitt brúðkaupsnóttina. Það var skemtileg nótt, skal ég segja þér.

Karen lét skeiðarnar detta og gekk út. Hún heyrði ekki hvað þeir kölluðu á eftir henni í stofunni. Hún gekk yfir garðinn og inn í herbergið sitt, lokaði dyrunum og byrjaði eins og í leiðslu að laga til rúmfötin. Augun í henni stóðu hreyfingarlaus, hún lagði hendina á brjóstið—hún stundi, hún skildi ekki—hún skildi ekki—

En þegar hún heyrði maddömuna kalla í eyndarróm Karen! —Karen!“ þá reis hún upp, fór út um bakdyrnar á húsinu og út á heiðina.

Grasröndin hlykkjaðist í dimmuni á milli lyngþúfnanna líkt og vegur, en hún var ekki vegur, enginn skyldi trúa að hún væri vegur, því hún lá alveg fram á bakka mógryfjunnar.

Hérinn stökk upp, hann hafði heyrt skvamp. Hann þaut af stað eins og hann væri vitlaus, í löngum stökkum; stundum samankýttur með fætunarnar undir sér og hrygginn í kryppu, stundum útteygður, ótrúlega langur—eins og á flugi hentist hann áfram yfir lyngið.

Refurinn rak upp mjóa trýnið og horfði hissa á eftir héranum. Hann hafði ekki heyrt neitt skvamp, því hann var kominn skrífandi samkvæmt öllum reglum listar sinnar niður í

djúpan skurð; og þar sem hann ekki vissi til að sér hefði skjátlast í neinu, skildi hann ekkert í héránum.

Lengi stóð hann með hausinn uppsprettan, afturhlutann við jörðina og stóru loðnu rófunu falda í lynginu; og hann fór að hugsa um hvort það eru hérarnir, sem verða slungnari, eða refarnir sem verða heimskari.

En þegar vestanvindurinn hafði þotið langa leið varð hann að norðanvindi, síðan að austanvindi, þarnaest að sunnanvindi og loks kom hann aftur yfir hafð sem vesfanvindur, kastaði sér inn á milli sandhólanna og stundi svo lengi og kynlega í þurru lynginu. En þá var ekki lengur tvö grá undrandi augu og bláan hvergarnskjól, sem var orðin of þröngur, að finna í Krarúps veitikrá. Og veitingamannskonan volaði meira en nokkru sinni áður; hún gat ekki skilið það—enginn gat skilið það—nema Andrés ökumaður—og einn maður annar.—

En þegar gamla fólkið vildi gefa æskulýðnum mjög alvarlega viðvörðun, var það vant að byrja þannig: “Það var einu sinni stúlka, sem Karen hét, í Krarúps veitikrá.”——

ALMANAK 1910—útgefandi Ólafur S. Thorgeirsson, Winnipeg, hefir verið sent “Heimir.” og kunnum vér útgefanda þökk fyrir.

Auk tímatalansins og ýmislegs fróðleiks, viðvikjandi ártölum merkra viðburða og veðurfræðislegum athugunum, flytur almanakið æfiminning Gísla heitins Ólafssonar, kaupmanns, ásamt mynd, ritaða af séra F. Bergmann; sögukorn eftir J. Magnús Bjarnason, er hann nefnir “Íslenzkur Sherlock Holmes,” fremur tilkomulítið; fróðlega ritgerð um landnám Íslendinga í Álftavatns—og Grunnavatns bygð, eftir Jón Jónsson frá Sleðbrjót; smásögu þýdda úr ensku af Jóni Runólfssyni, all tilþrifagóða með köflum; og skrá yfir helztu viðburði og mannalát á meðal Íslendinga í Vesturheimi. Auk þess eru tvær myndir í Almanakinu, önnur af innganginum í Almannagjá á Þingvelli, hin af einhverju, sem er kallað íslenzk baðstofa. Ytri frágangurinn er dágóður, og yfirleitt er almanakið eiguleg bók.

HUGSANIR

EFTIR VICTOR HUGO

Um mig er það sagt, að ég hafi mestar mætur á því fágætasta. Þetta er satt. Þegar mér koma í hug orðin: frelsi mikilleiki, göfugleiki og drengskapur, finn ég aftíð að ég hef mestar mætur á því fágætasta.

Komið getur það fyrir, að sá sem á talar er dreginn sýni að hann er meiri maður einmitt fyrir það en ella. Öfundsjúki maður, gáðu að þessu : að sá sem amman svíkur líður eins mikla þraut af samviskubitinu, eins og sársauka þann, sem hinn verður að þola vegna tiltrúar þeirrar, er hann bar til þess fláráða.

Margir vinir eru eins og sólskífan :
þeir sýna hvað degi líður einungis þegar sólin skín.

Fíllinn er lítið eitt varnarmeiri gegn maurnum en maurinn gegn fílum.

“Þú sér vegginn þarna ? ”
 “Já, herra hershöfðingi ”
 “Hvernig er hann litur ? ”
 “Hvítur, herra minn.”
 “Eg segi hann sé svartur.
 Hvernig er hann litur ? ”
 “Hann er svartur, herra minn”
 “Þú ert góður hermaður ”

Guð minn góður ! En sú tilbreytni fegurðarinnar bæði í náttúrinni og listinni. Líkamsfegurð kvennmansins líkist marmaranum, en marmariinn í líkneskinu fær sér friðleiksgerfi konunnar.

Aðdáun óhræsanna birtist í öfund og hatri.

Delatouche mælti við Charles Nodier : “Árið 1830 held ég að ég hafi drepit einn Svisslending.” “Gott” svaraði Nodier, “en heldur þú að Svissi þessi hafi líka haldið það?”

Enginn ytri yndisþokki er fullger ef ekki birtir yfir honum af geislaskini sálarinnar. Andans fegurð vefur ljóshjúpi fríðleik líkamans.

Hugsandi maður spyr þann nýfædda: Hvaðan kemur þú? —og hinn deyjanda: Hvert fer þú? Alt sem hann veit er það að sá nýfæddi grætur, og sá í andarslitrunum titrar.

Kr. St.

HEIMIR

12 blöð á ári, 24 bls. í hvert sinn, auk kápu og auglýsinga.
Kostar **einn dollar** um árið. Borgist fyrirfram.

Gefin út af hinu Íslenszka Únítaríska Kyrkjufelagi í Vesturheimi.

ÚTGÁFUFÉRFEND:

Rögnv. Pétursson

Hannes Pétursson

G. J. Goodmundson

Guðm. Arnason

Fríðrik Sveinsson

Gísli Jónsson

Bréf og annað innihaldi blaðsins viðvikjandi sendist til Guðm. Árnassonar, 577 Sherbrooke St. Peninga sendingar sendist til Hannesar Péturssonar, Union Bank, 577 Sargent Avenue.

THE ANDERSON CO., PRINTERS